

Broj: 03-122/23-5
Podgorica, 13.12.2023. godine
DŠ/DŠ

Na osnovu 41 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore («Službeni list CG», broj 42/11 i 32/14), a nakon završetka ispitnog postupka po pritužbi XX, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, daje

MIŠLJENJE

I Uvod

Po obraćanju XXu vezi postupanja nadležnih organa u odnosu na složene probleme njene porodice, Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak. U pritužbi se, između ostalog, navodi: da je zahtjev za razvod braka između XXI XZ i starateljstvo nad maloljetnom XQ predato 28.4.2021.godine; da do danas spor nije okončan; da je XX dobila privremenu mjeru starateljstva nad djevojčicom, da je nakon nekog vremena otac nakon kontakta sa ćerkom istu zadržao i nikada je nije vratio majci uprkos mjeri o privremenom starateljstvu; da je majci onemogućen kontakt sa djevojčicom; da je otac djeteta u nekom momentu napustio Crnu Goru zbog privremenog zaposlenja u Njemačkoj, a djevojčica je ostala na brigu i čuvanje kod njegove partnerke; da majka nema pristup djetetu, da ne učestvuje u njenom podizanju i vaspitavanju; da je u saznanju da dijete ide kod psihologa, da je majka u saznanju da dijete većinu vremena provodi kod babe i djedu po ocu, a samo povremeno sa ocem i njegovom novom porodicom; da sud neopravdano odlaže okončanje spora - štrajk advokata, nepojavljivanje XZ, godišnji odmori, odsustvo sudije zbog bolovanja i dr.; da nema adekvatnu komunikaciju sa centrom za socijalni rad; da centar za socijalni rad ne dostavlja sudu neophodnu dokumentaciju i tražene anamneze.

II Ispitni postupak

Zaštitnik je zatražio izjašnjenje od JU Centra za socijalni rad Herceg Novi. U izjašnjenju Centra br. 08-2/2023-1018, se navodi: da su XZ i XX bili u braku i u istom dobili kćerku YY; da XZ i XX od YY najranijeg djetinstva žive razdvojeno, te su brigu o njoj u značajnoj mjeri preuzeli i roditelji po ocu, baba i djede; da je XZ nakon braka sa XX, zasnovao i vanbračne zajednice i to sa xx sa kojom je dobio maloljetno dijete, a aktuelno je u vanbračnoj zajednici sa QQ sa kojom je dobio maloletno dijete, sina; da XZ živi zajedno sa mal. YY i aktuelnom vanbračnom suprugom, YY, njenom djecom i novorođenim sinom; da u neposrednoj blizini žive i članove XZ porodice porijekla, njegovi roditelji i sestra, gdje su stručni radnici Centra i realizovali terensku posjetu, a radi upoznavanja sa podrškom srodnika i razvijenog odnosa mal. YY sa istima; da mal. YY gotovo svakodnevno boravi kod babe i djeda, jer je za njih veoma emotivno vezana; da je na evidenciji Centra za socijalni rad Herceg Novi prvi put XZ, evidentiran po zahtjevu suda za dostavljanje nalaza i mišljenja radi parničnog postupka povjeravanja i izdržavanja maloljetnog djeteta, , dobijene u vanbračnoj zajednici između XZ iz Herceg

Novog i ZW iz Spuža: da je (drugi put) Centar zaprimio zahtjev Osnovnog suda u Herceg Novom P.br. 240/21 kojim se traži da se dostavi Nalaz i mišljenje stručnog tima organa starateljstva, za potrebe parničnog postupka za razvod braka, povjeravanja i izdržavanja maloljetnog djeteta, XX iz Bijelog Polja i XZ iz Herceg Novog; da je Centar u Herceg Novom ostvario komunikaciju sa Centrom za socijalni rad Bijelo Polje kao i Centrom za socijalni rad u Budvi u zavisnosti od mjesta prebivališta XX; da je Centar prosljedio nadležnom Centru za socijalni rad u Budvi da izvrše procjenu podobnosti za vršenje roditeljskog prava XX; Centar za socijalni rad Hereg Novi je u više navrata pismenim putem pozivao oca, XZ da pristupi u prostorije ovog Centra, radi razgovora i procjene, međutim isti se nije odazivao na pozive, a pozivi su se vraćali ovom CSR kao neuručeni; Dana 17.01.2023. godine ovaj Centar za socijalni rad zaprimio je ponovo zahtjev Osnovnog suda u Herceg Novom P.br. 240/21 kojim se traži nalaz i mišljenje za parnični postupak razvod braka XZi XXi povjeravanja maloljetnog djeteta YY, sa posebnom pažnjom procjene starateljskih /roditeljskih kapaciteta XZ i njegovih roditelja. Nakon zaprimljenog zahtjeva ovaj Centar je uputio tri pismena poziva na adresu stanovanja oca, te su dva pismena poziva vraćena kao neuručena, dok je treći poziv uručen, ali se otac na zakazanom terminu nije odazivao. Početkom marta mjeseca XZ samoinicijativno dolazi u prostorije Centra za socijalni rad tražeći razgovor sa stručnim radnicima, a po zahtjevu suda, te je tom prilikom istom zakazana terenska posjeta porodici, koja je realizovana dana 15.03.2023. godine; da je dana 24.03.2023. godine stručni tim ovog organa starateljstva dostavio je nalaz i mišljenje Osnovnom sudu u Herceg Novom; da je centar analizom dobijenih podataka zaključio da nakon razdvajanja roditelja, XZ, dijete nalazi sigurnu bazu kod babe i djeda po ocu te da su se oni u najvišoj mjeri i brinuli o djetetu. Roditelji, otac i majka, su imali kontakt sa djetetom, što dokazuje da djete ima razvijene figure oba roditelja i pridaje im prvenstvenu značajnost; da je YY razvila emotivnu vezanost prema svim članovima porodice porijekla oca, te je razvila osjećanje sigurnosti i pripadanja dok ispoljava pozitivna iskustva boravkom i u porodici kod majke XX u Bijelom Polju, ali verbalizacija istog nije toliko bogata kao što je u porodici kod oca; da se o mal. YY u okolnostima očevog odsustva (zbog radnog angažovanja u zemlji i inostranstvu) pretežno brinu baba i djed, kao i njegova aktuelna vanbračna supruga; da organu starateljstva ostaje nedovoljno jasna procjena o kompetentnosti i organizaciji oba roditelja o njegovanju djeteta, a na okolnosti njihove samostalne brige o djetetu, bez podrške drugih srodnika, te ukoliko sud odredi da djete povjeri na samostalno vršenje roditeljskog prava jednom od roditelja, preporučuju da iste uputi na sudsko vještačenje; da je x tražila posredovanje Centra za socijalni rad Herceg Novi, navodeći problem u održavanju kontakata sa mal. kćerkom XQ te da su stručni radnici obavili savjetodavni razgovor sa XZ, koji je negirao sve navode koje se odnose na njegovo onemogućavanje kontakata djeteta sa majkom; da je u toku brakorazvodna parnica kojom će se definisati dalji odnosi djeteta sa oba roditelja; da je sud donio privremenu mjeru o daljim kontaktima djeteta sa majkom i sa njim, ali da je ista privremena mjera ukinuta. Stručnom radniku CSR priložio je na uvid Rješenje o privremenoj mjeri P.br.240/21 Osnovnog suda u Herceg Novom, kao i Rješenje istog suda Posl.br. Ip. 94/21 kojim se Rješenje o privremenoj mjeri P.240/21 ukida i vraća prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Osnovni sud u Herceg Novom je dostavio izjašnjenje Zaštitniku IV-1 Su. br.9/23 u kojem se, između ostalog, navodi: da su uvidom u spise predmeta P.240/21 utvrdili da je tužilja XX, podnijela tužbu pred ovim sudom dana 28.04.2021.g. protiv tuženog, radi razvoda braka i povjeravanja maloljetnog djeteta, da je u predmetu donijeta privremena mjera dana 25.06.2021.g., da je rješenjem ovog suda Ip.br.94/21 od 19.07.2021.g ukinuto rješenje kojim je određena privremena mjera i predmet vraćen na ponovni postupak, da je ročište održano dana 26.07.2021.g. nakon čega su stranke upućene na posredovanje, da je dana 28.01.2022.g sud donio rješenje kojim je odbio predlog za donošenje privremene mjere, da je za potrebe ovog predmeta CSR Opštine Herceg Novi dana 15.06.2022.g. dostavio nalaz i mišljenje za XX, da je dana 31.03.2023.g. CSR HN dostavio nalaz i mišljenje za mlđb XQ, te da je poslednje ročište u ovoj pravnoj stvari održano dana 09.02.2023.g koji je odložen jer CSR Opštine Herceg Novi do tog ročišta nije dostavio nalaz i mišljenje, zbog čega je ročište zakazano za dan 28.03.2023.g. U predmetu ne postoji rješenje o zakazivanju sljedećeg ročišta glavne rasprave.

Imajući u vidu činjenicu da je tužba u predmetu P.240/21 radi razvoda braka i povjeravanja djeteta (koja vrsta predmeta spada u predmete „hitne“ prirode), podnijeta dana 28.04.2021.g, da je nalaz i mišljenje u predmetu za maloljetno djeteta XQ dostavljen dana 31.03.2023.g., da je posljednje ročište u ovom predmetu održano 09.02.2023.g, te zakazano za dan 28.03.2023.g, te da nakon ovog datuma u spisima predmeta nema dokaza da je ročište glavne rasprave zakazano; da je dana 18.08.2023.g. donijeto rješenje u predmetu IV-2 Su.18/23, te je naloženo sudiji XZ da hitno zakaže ročište glavne rasprave i da strankama uz poziv dostavi nalaz i mišljenje CSR Opštine Herceg Novi br.08-2/23-1019 od 24.03.2023.g. ; da je u međuvremenu pristigao nalaz i mišljenje CSR Opštine Herceg Novi br.08-2/23-1019, koji je neophodno ekspedovati strankama, zbog čega su preduzete mjere u vidu usvajanja kontrolnog zahtjeva i naloženo je sudiji da predmet P.240/21 zakaže u prvom slobodnom terminu, kao i da preduzme potrebne radnje radi prioritarnog rješavanja, budući da se radi o porodičnom sporu koji je po prirodi hitan.

III Utvrđene činjenice

4. Na osnovu pritužbe i dostavljenog izjašnjenja Zaštitnik je utvrdio sledeće činjenice:

- Da su XX i XZ u bračnoj zajednici dobili kćerku YY;
- Da postupak za razvod braka XX i XZ traje od 2021 godine;
- Da je YY povjerena majci na brigu i čuvanje, ali je otac uzeo, te je ona život nastavila sa njim, njegovom novom porodicom i babom i djedom po ocu;
- Da je YY vezana za babu i djedu po ocu kod kojih dominantno boravi;
- Da majka nije zadovoljna komunikacijom koju ne/ostvaruje sa kćerkom;
- Da Centar za socijalni rad u Herceg Novom dug vremenski period nije donosio nalaz i mišljenje o porodičnim prilikama i kompetencijama roditelja pravdajući to neodazivanjem XZ na pozive;
- Da je Centar za socijalni rad Herceg Novi mišljenja da su nejasni kapaciteti roditelja da samostalno popdižu YY bez pomoći i podrške srodnika te da bi sud trebao da ih uputi na sudsko vještačenje;
- Da je tužba u predmetu P.240/21 radi razvoda braka i povjeravanja djeteta podnijeta dana 28.04.2021.g Osnovnom sudu u Herceg Novom, da je nalaz i mišljenje u predmetu za maloljetno djeteta XQ dostavljen dana 31.03.2023.g. a da je posljednje ročište u ovom predmetu održano 09.02.2023.g;
- Da je privremena mjera jednom donijeta pa ukinuta te je nakon toga odbijan predlog za donošenje privremene mjere od strane Osnovnog suda u Herceg Novom;

IV Relevantni propisi

a) Domaće pravo

Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“ br.1/7) utvrđeno je:

Dijete uživa prava i slobode primjerno njegovom uzrastu i zrelosti.

Djetetu se jemči posebna zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe."(Član 74)

Porodičnim zakonom ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 001/07 od 09.01.2007, "Službeni list Crne Gore", br. 053/16 od 11.08.2016, 076/20 od 28.07.2020)) je propisano:

„Članovi porodice dužni su da se uzajamno poštuju, pomažu i izdržavaju u skladu sa ovim zakonom.

Roditelji imaju jednaka prava i dužnosti prema svojoj djeci i odgovorni su za podizanje, vaspitanje i osposobljavanje djece za samostalan život, zaštitu njihovih interesa i dobrobiti.“ (član 4)

„Dijete je svako lice do navršениh 18 godina života.

Prava djeteta su nedjeljiva, uzajamno povezana i cjelovito se ostvaruju.

Država je dužna da poštuje i unapređuje prava djeteta i preduzima potrebne mjere za zaštitu djeteta od zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i diskriminacije.

Svako je dužan da obavijesti centar za socijalni rad (u daljem tekstu: organ starateljstva) o povredi prava djeteta za koju sazna.

Mjere kojima se zadire u porodični život dopuštene su samo ako se zaštita članova porodice ne može obezbijediti na manje restriktivan način, pružanjem usluga socijalne i dječje zaštite.

U ostvarivanju, unapređivanju i zaštiti prava djeteta nadležni organi, ustanove, javne službe i pojedinci dužni su da međusobno sarađuju.“ (Član 5)

„Svako je dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta u svim aktivnostima koje se direktno ili indirektno tiču djeteta.

Najbolji interes djeteta ima prioritet i utvrđuje se polazeći od:

- prava djeteta;
- mišljenja i želje djeteta;
- uzrasta, razvojnih sposobnosti i drugih ličnih svojstava djeteta;
- potrebe zaštite života i zdravlja djeteta;
- potrebe osiguranja bezbjednosti djeteta;
- potrebe fizičkog, emocionalog, obrazovnog, socijalnog i drugog razvoja djeteta;
- prethodnog iskustva i okolnosti u kojima dijete živi;
- potrebe očuvanja stabilnosti i kontinuiteta odnosa sa roditeljima, porodicom i sredinom iz koje dijete potiče ili u kojoj boravi i uticaja promjene sredine;
- kvaliteta odnosa koje je dijete uspostavilo sa roditeljima, članovima porodice ili drugim licima i neposrednih i dugoročnih posljedica održavanja tih odnosa;
- potrebe očuvanja porodičnih odnosa, a naročito odnosa sa braćom i sestrama;
- uticaja odvajanja od roditelja, drugih članova porodice, a naročito od braće i sestara;
- potrebe očuvanja ličnog i porodičnog identiteta;
- kulturne, nacionalne, etničke, vjerske i jezičke pripadnosti, odnosno porijekla djeteta; i
- drugih okolnosti i stanja koja mogu da utiču na dobrobit djeteta.“ (Član 5b)

„Prava i dužnosti roditelja i drugih srodnika prema djeci, kao i prava i dužnosti djece prema roditeljima i srodnicima jednaka su, bez obzira da li su djeca rođena u braku ili van braka.“ (Član 6)

„Za pružanje stručne pomoći i zaštite prava i interesa djeteta i ostalih članova porodice, za rješavanje sporova između članova porodice, kao i u svim slučajevima poremećenih porodičnih odnosa nadležan je organ starateljstva, sud i lice ovlašćeno za posredovanje.“ (čl. 14)

„Dijete ima pravo da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi.

Pravo djeteta da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi može biti ograničeno samo sudskom odlukom kada je to u najboljem interesu djeteta.

Sud može donijeti odluku o ograničavanju prava djeteta da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi ako postoje razlozi za ograničenje ili lišenje roditeljskog prava ili u slučaju nasilja u porodici.“ (član 63)

„Dijete koje je navršilo 15 godina života i koje je sposobno za rasuđivanje može odlučiti o održavanju ličnih odnosa sa roditeljem sa kojim ne živi.

U slučaju spora u pogledu održavanja ličnih odnosa djeteta iz stava 1 ovog člana sa roditeljem sa kojim ne živi, sud je dužan da uredi način održavanja ličnih odnosa u skladu sa željom djeteta, osim ako je to suprotno njegovom najboljem interesu.” (član 63a)

“ Prilikom preduzimanja procesnih radnji, sud će voditi računa da protok vremena ne dovede do štetnih posljedica po odnose između djeteta i roditelja koji ne živi sa djetetom. Organ starateljstva dužan je da roditeljima pruža odgovarajuće oblike pomoći i podrške i preduzima potrebne mjere radi zaštite prava i najboljeg interesa djeteta, a na osnovu neposrednog saznanja ili obavještenja.” (čl. 80/1)

Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti (“Sl. list CG”, br. 27/13, 01/15, ...01/17)

Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge obuhvataju:

savjetovanje, terapiju, medijaciju, SOS telefon i druge usluge s ciljem prevazilaženja kriznih situacija i unaprjeđivanja porodičnih odnosa. (član 63)

Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore (“Sl. list CG” br. 42/11 i 32/14) propisuje:

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda. (član 41/1)

b) Međunarodno pravo

Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda utvrđeno je:

Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.

Javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih. (član 8)

Konvencijom o pravima djeteta UN-a utvrđuje se:

1. U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

2. Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. (Član 3. stav 1 i 2)

Države-potpisnice će poštovati pravo djeteta koje je odvojeno od jednog ili oba roditelja da održava lične veze i neposredni dodir s oba roditelja redovno, osim kada je to suprotno interesima djeteta. (član 9/3)

V ZAKLJUČNA OCJENA

Imajući u vidu rezultate ispitnog postupka Zaštitnik ljudskih prava i sloboda smatra da, i pored preduzimanja određenih radnji i mjera, u cilju uspostavljanja odnosa između roditelja i djeteta sa kojim roditelj ne živi u dugom vremenskom periodu nisu postignuti rezultati, čime su povrijeđena prava djevojčice YY.

Prema rezultatima ispitnog postupka Zaštitnika postupak pred sudom po tužbi za razvod braka i određivanje modela starateljstva i održavanja kontakta sa djetetom traje neopravdano dugo. Nadležni centar za socijalni rad u veoma dugom vremenskom periodu nije sproveo radnje i mjere iz svoje nadležnosti i procijenio okolnosti u kojima žive oba roditeljs kao i okolnosti u kojima živi maloljetna YY. Protok vremena u ovakvim situacijama u mnogome utiče na život djeteta i u mnogome utiče na

procjenu najboljeg interesa djeteta. Naime, majka dug vremenski period nema kontakt sa djetetom koje, prema navodima organa starateljstva, dominantno vrijeme provodi sa djedom i babom po ocu. Iako je otac u periodu od prekida zajedničkog života sa majkom XX zasnovao dvije zajednice sa različitim partnerkama iz kojih ima i djecu, te brigu o djevojčici YY vode baba i djed, a majka nema adekvatan kontakt, centar za socijalni rad nije našao razloga da inicira donošenje privremene mjere i/ili pokretanje određenih postupaka iz svoje nadležnosti. Međusobno oponiranje bivših supružnika negirajući navode ovog drugog se ne može uzeti kao argument u datoj situaciji već je neophodno izvršiti detaljnu procjenu. Činjenica da majka ne ostvaruje adekvatan kontakt sa ćerkom dug vremenski period ukazuje na potrebu posvećenog rada, podrške i pomoći u cilju unapređivanja roditeljskih kompetencija. Radnje i mjere koje je centar preduzimao su bile savjetodavnog karaktera sa jasnom naznakom da nisu u cjelosti svrsishodne i da možda prevazilaze kapacitete centra pa je ovaj organ pred nadležnim sudom zatražio vještačenje roditeljskih kapaciteta.

Zaštitnik nije na osnovu dostavljenih izjašnjenja stekao utisak da li roditelji u konkretnom slučaju sprečavaju održavanje redovnih kontakata djeteta sa drugim roditeljem ali se stiče utisak da centar za socijalni rad svojim postupanjem nije doprinio razrješnju nesuglasica. Roditelji moraju uz pomoć organa starateljstva razumjeti, prihvatiti i unaprijediti svoje kompetencije i roditeljske dužnosti kako bi se izbjeglo da u budućnosti koriste nesuglasice i konfliktne situacije u cilju ostvarivanja ličnih interesa, što može lako dovesti do manipulacije i instruisanja djece/djeteta protiv drugog roditelja. U konkretnom slučaju protok vremena u neostvarivanju kontakata između djevojčice i majke nije u najboljem interesu djeteta.

Međunarodnim i nacionalnim propisima koja se odnose na djecu, propisano je da je ostvarivanje najboljeg interesa djeteta vodeće načelo u svim postupcima koji se tiču djece i da djeca uživaju posebnu zaštitu. Konvencija o pravima djeteta obavezuje državu da obezbijedi odgovarajuću brigu o djetetu u slučaju kada roditelji/staratelji to ne čine na odgovarajući način. Prema Porodičnom zakonu Centri za socijalni rad su određeni kao organi starateljstva, čija je dužnost da roditeljima pružaju odgovarajuće oblike pomoći i podrške i preduzimaju potrebne mjere u cilju ostvarivanja najboljeg interesa djeteta. Organ starateljstva je obavezan da vrši nadzor nad vršenjem roditeljskog prava i da roditeljima ukaže na greške i propuste u vaspitanju i podizanju djece, takođe je dužan da sudu podnese predlog za ograničenje ili oduzimanje roditeljskog prava ako roditelji zloupotrebljavaju ili zanemaruju roditeljske dužnosti. Centar za socijalni rad, u konkretnom slučaju, jeste preduzimao određene radnje i mjere ali prema mišljenju Zaštitnika nedovoljne da bi doprinio normalizaciji odnosa i obezbijedio odrastanje u adekvatnom okruženju. Zaštitnik takođe primjećuje da Osnovni sud Herceg Novi u dugom vremenskom periodu nije postupao u predmetu koji je po prirodi stvari hitne prirode te na taj način doprinio usložnjavanju porodičnih odnosa u konkretnom slučaju.

Imajući u vidu navedeno a u cilju poštovanja najboljeg interesa djeteta u skladu sa garantovanim pravima, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

P R E P O R U Č U J E

JU Centru za socijalni rad Herceg Novi

- da obezbijedi preispitivanje i utvrđivanje roditeljskih kompetencije/kapaciteta oba roditelja;
- bez daljeg odlaganja, preduzme neophodne mjere u cilju kontinuiranog praćenja porodica XZ i uspostavi mehanizme nadzora nad vršenjem roditeljskih prava;
- bez odlaganja intezivira savjetodavni rad sa oba roditelja u cilju harmonizacije odnosa i pružanju pomoći u vršenju roditeljskih prava;
- da preduzme radnje i mjere na uspostavljanju kontakata YY sa majkom XX.

Centar za socijalni rad Herceg Novi dužan je da, po isteku roka od 30 dana od dana prijema ove preporuke, dostavi izvještaj Zaštitniku ljudskih prava i sloboda o preduzetim radnjama i mjerama na izvršenju ove preporuke.

Osnovni sud Herceg Novi

- da sprovede postupak u predmetu P.240/21 bez daljeg odlaganja imajući u vidu interese maloljetne YY.

Osnovni sud u Herceg Novom dužan je da, po isteku roka od 30 dana od dana prijema ove preporuke, dostavi izvještaj Zaštitniku ljudskih prava i sloboda o preduzetim radnjama i mjerama na izvršenju ove preporuke.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
CRNE GORE
Snežana Mijušković**

D-na:

- Podnosiocu pritužbe
- JU Centru za socijalni rad Herceg Novi
- Osnovnom sudu Herceg Novi
- a/a